

RENESSANCE A HUMANISMUS

Mgr. Jiří MIHOLA, Ph.D.

Renaissance - “rinascita” = znovuzrození

Pojem „**rinascita**“ v díle **Giorgia Vasariho** (florentský historik umění (16. st.) malíř a životopisec umělců, jeho slavná práce se jmenuje *Životy vynikajících italských architektů, malířů a sochařů*).

Pojem „**renaissance**“ poprvé použil francouzský Jules Michelet (mišlet) v polovině 19. století.

Vznik – Itálie, kolébka = Florencie

Renesance zahrnuje tři staletí (14.-16.)

Fáze:

trecento (14. století)

quattrocento (15. století)

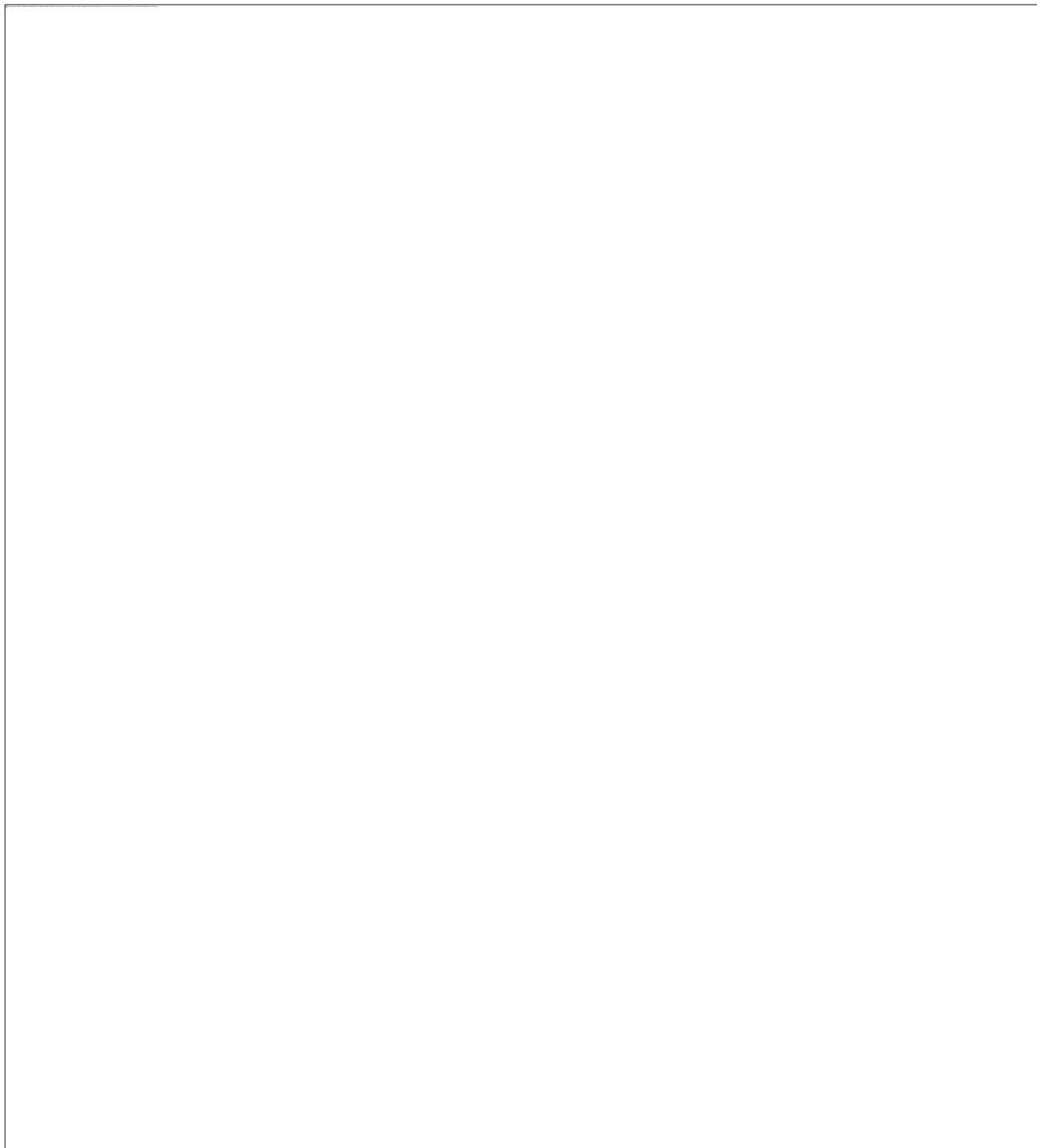
cinquecento (16. století)

- **raná** – asi 1400-1500, týká se především Toskánska a děl umělců jako Giotto, Masaccio, Donatello, Botticelli.

- **vrcholná** – 1500-1540-80, se vztahuje k Římu, Florencii a Benátkám a soustřeďuje se kolem děl Michelangela, Raffaela, Leonarda a Tiziana

Severní renesance – zaalpská – např. Dürer, Van Eyck aj.

- **pozdní** (manýrismus)

Architektura:

- *...žádná stavba chrámu bez stavební symetrie a proporcí nemůže být ospravedlněna, pokud se nepodobá pěkně utvářenému člověku a nemá v sobě přesně provedenou členící síť.” (Vitruvius)*
- architekt **Filippo Brunelleschi (1377-1446)**
- zásadní mezník – kopule původně gotického dómu **S. Maria dell Fiore**
- **Leon Battista Alberti** (stavitel a humanista, dílo Deset knih o umění stavitelském)
- poč. 16. st. dochází k přestavbě baziliky sv. Petra v Římě podle návrhu architekta Donata **Bramanteho**, kopule od **Michelangela**

Brunelleschi - kopule

Kopule florentského dómu - zevnitř

© The Hebrew University of Jerusalem & The Jewish National & University Library

Quorundam locorum huius Romanæ picturæ explicatio.

A Moles Adriani, hodie Castel
lum S. Angeli.
B Palatium papæ.
C Ecclesia S. Petri.

D Columna Antoniana, & è re
gione eius, Maria rotunda.
E Columna Adriani.
F Arcus Septimij.

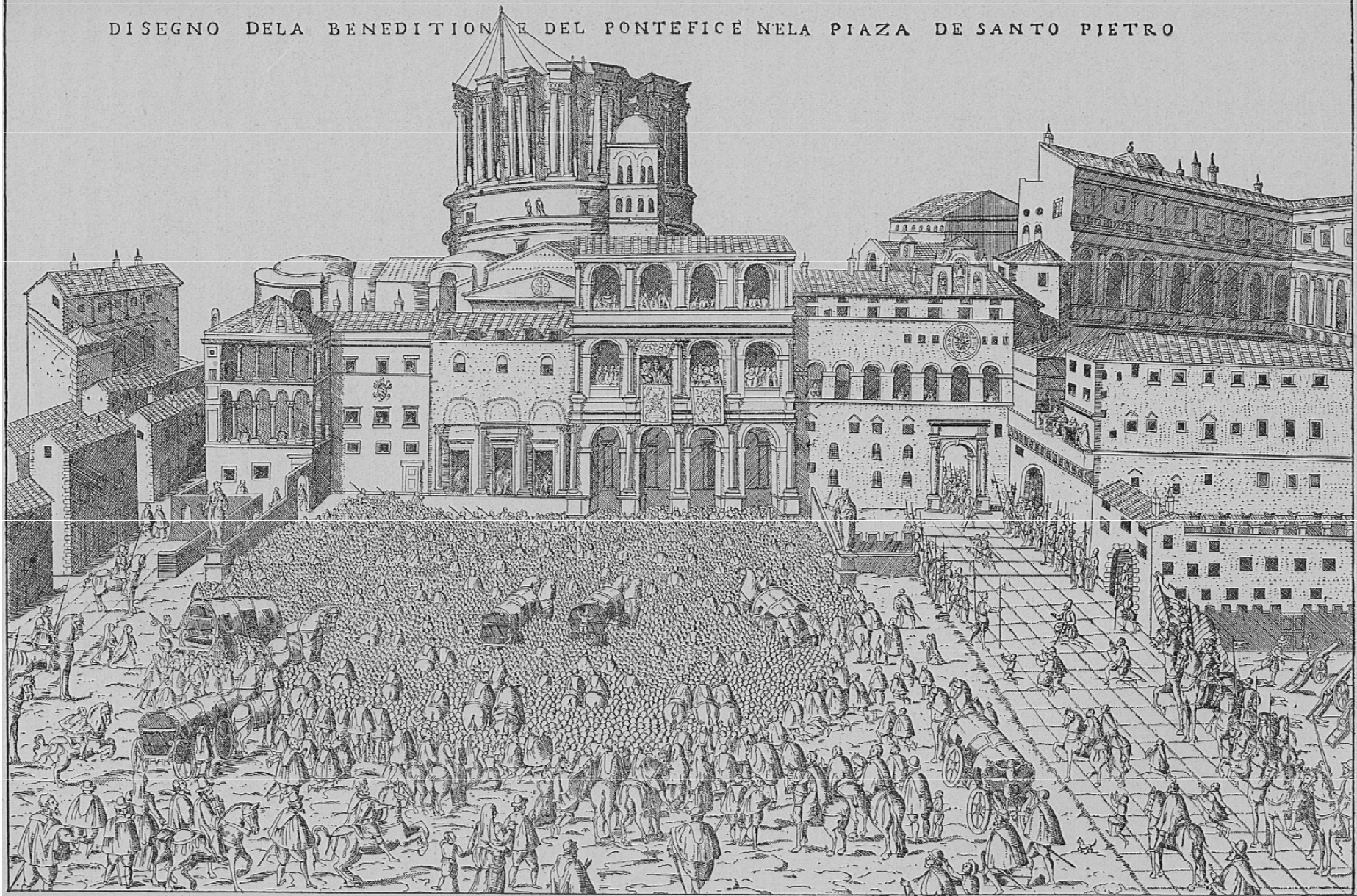
G Templū pacis, ubi quodam
debuerat Colloſſeū ingeſſe
ficiū, ſed loci anguſtia excluſit.
H Thermæ Diocletianæ.

I Pons Sixti. K Capitoliū.
L S. Bartholomei inſula, iuxta
pontem Sixti.
M S. Iohannes Lateranus.

N Aquæ ductus.
O Arcus Titi & Veſpaſiani.
P S. Suſanna.
Q S. Maria de populo.

R S. Laurentius.
S S. Sebaſtianus,
T S. Vitalis.
V Caput bouis:
n 2

DISEGNO DELLA BENEDITIONE DEL PONTEFICE NELLA PIAZZA DE SANTO PIETRO

Erteilung des päpstlichen Segens aus der Vorhalle von S. Peter; dahinter der Giebel der alten Basilika und die Kuppel im Bau, rechts der Vatikan.

Stich des 16. Jahrhunderts, verwandt dem Fresko der Krönung Sixtus V. (1585) in der Vatikanischen Bibliothek.

- V popředí zájmu - městské paláce a venkovské vily.
- vzorovou stavbou např. **Palazzo Medici Ricardi** ve Florencii,
- za vrchol považován římský **palace Farnese**

Palazzo Farnese (Řím) a Palazo Medici – Ricardi (Medicejský palác) – Florencie

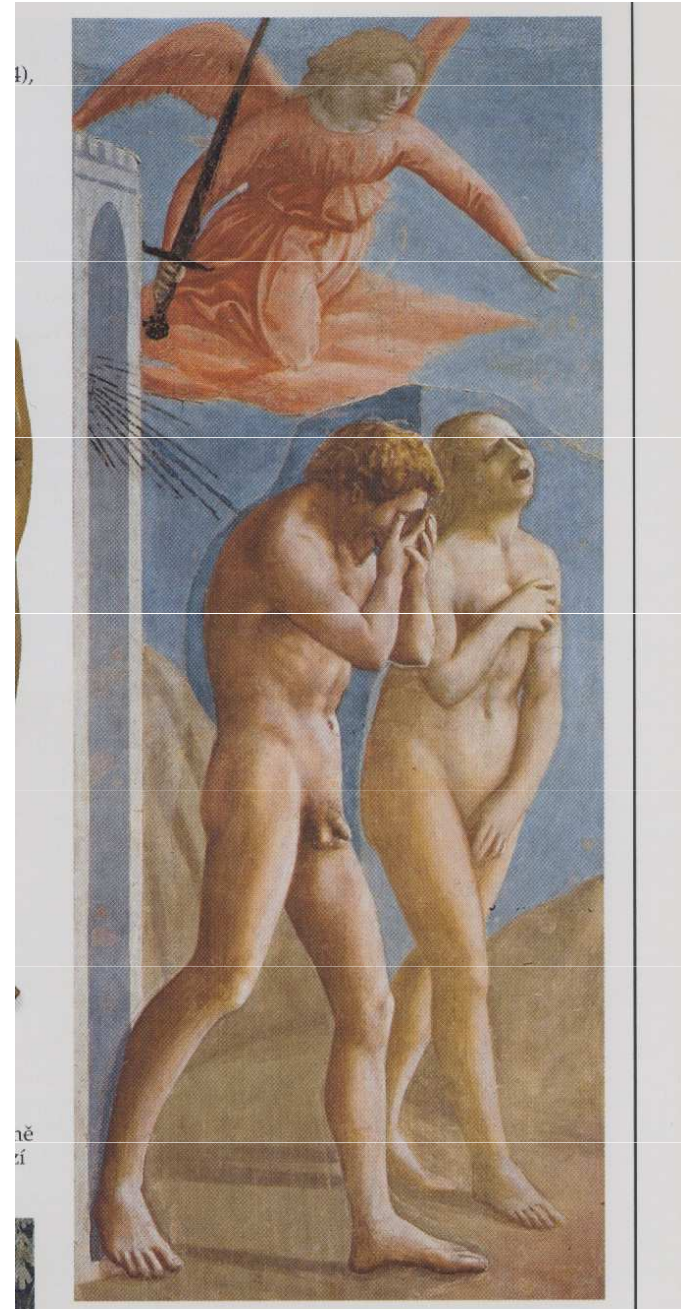
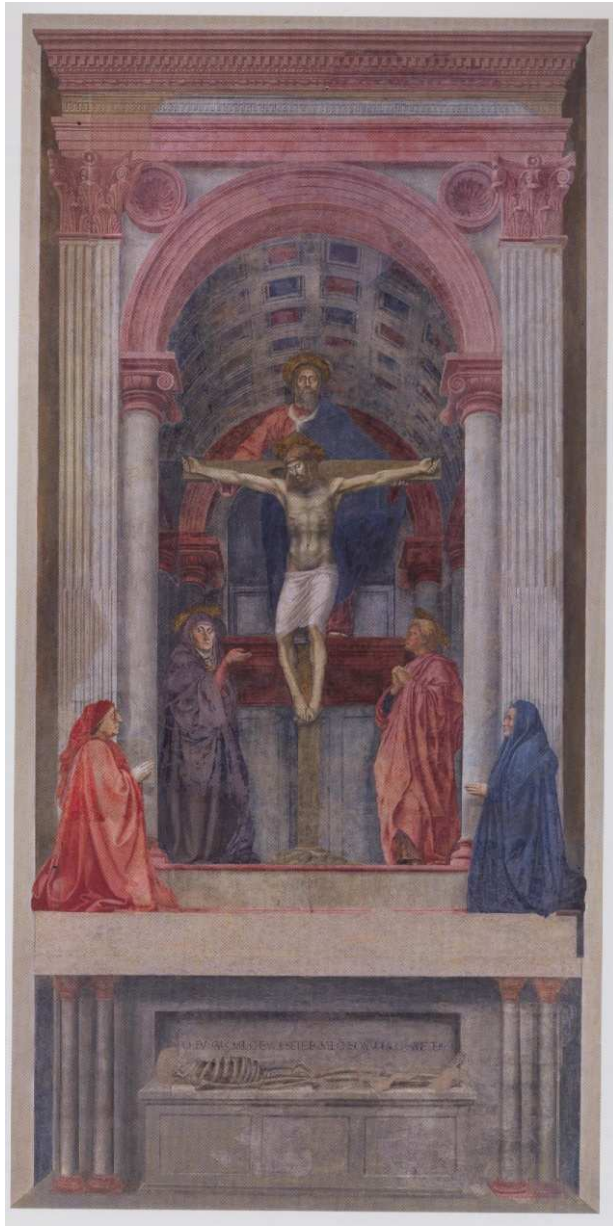

Malířství a sochařství:

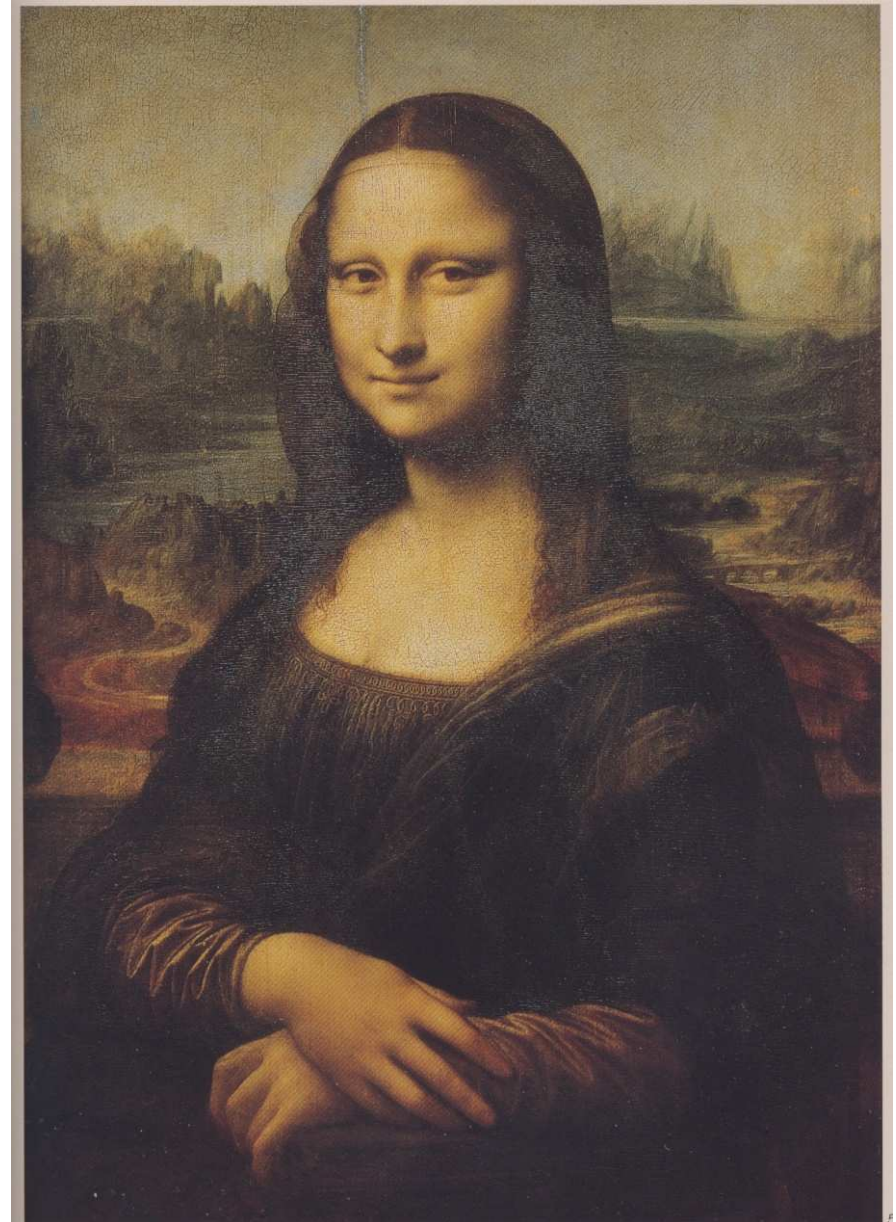
- snaha zobrazovat podle skutečnosti;
- Motivy náboženské i světské
- snaha o co nejvěrnější zachycení skutečnosti
- zásadní posun: lineární a vzdušná (tzv. sfumato) perspektiva

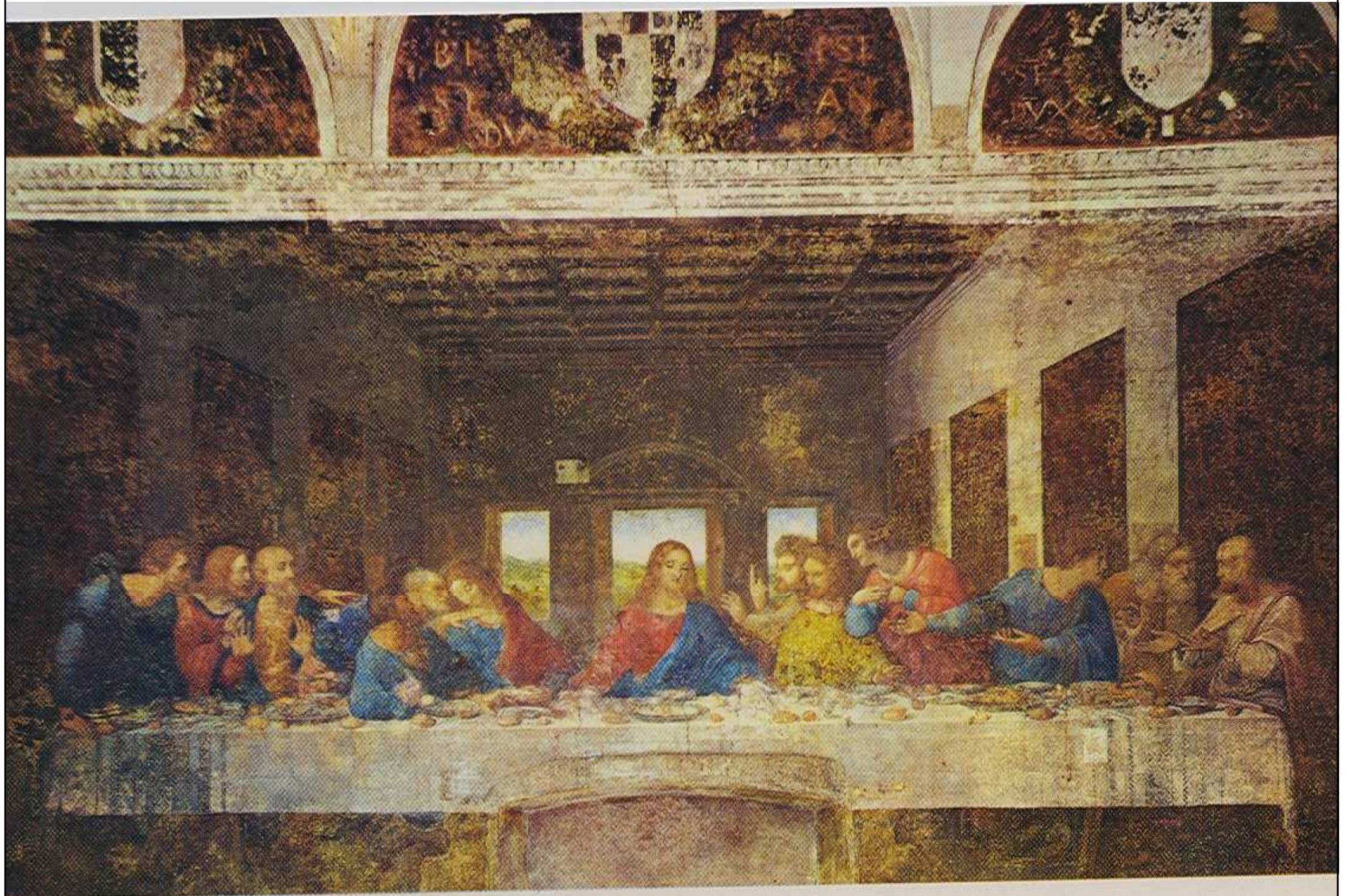
Masaccio

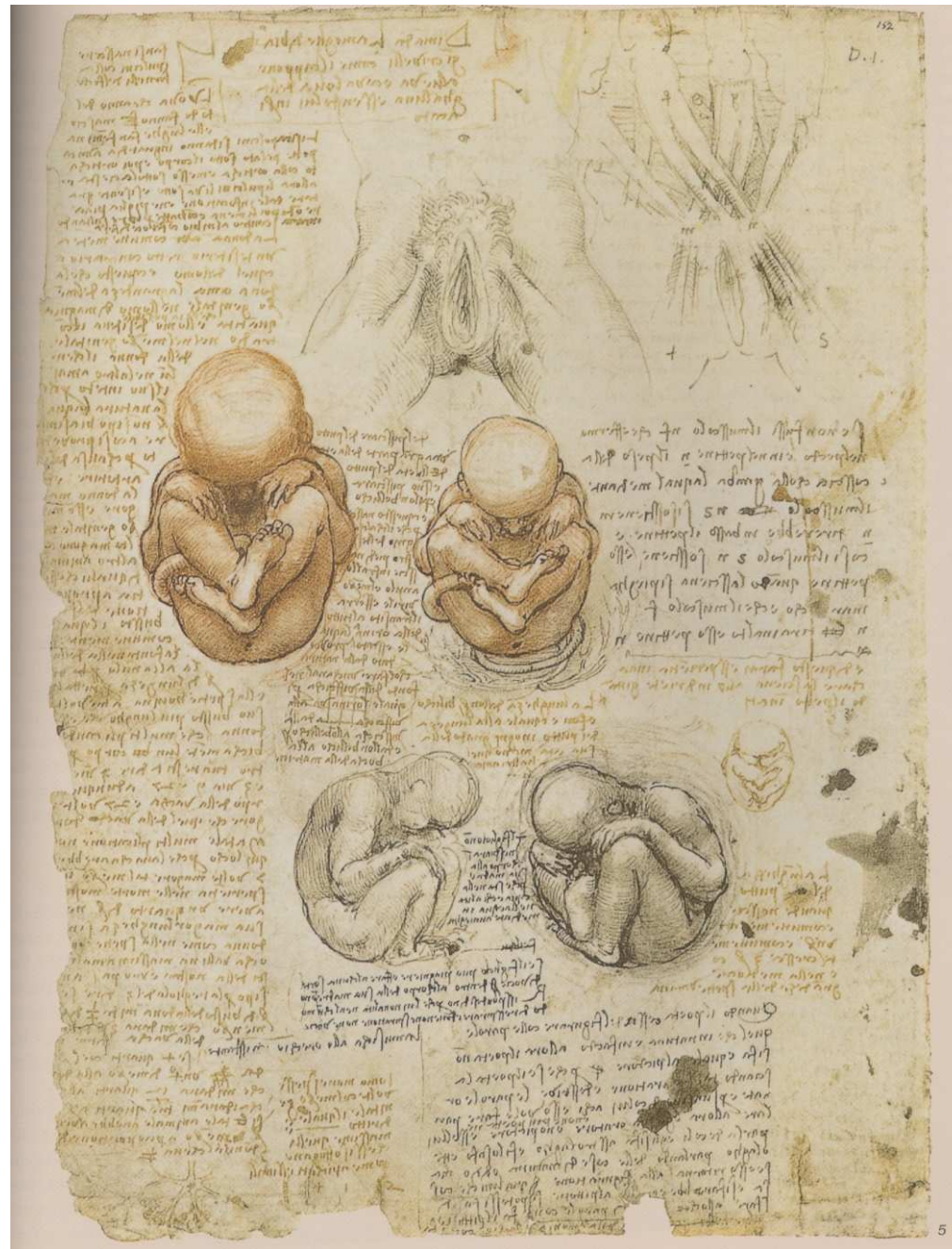

Leonardo da Vinci

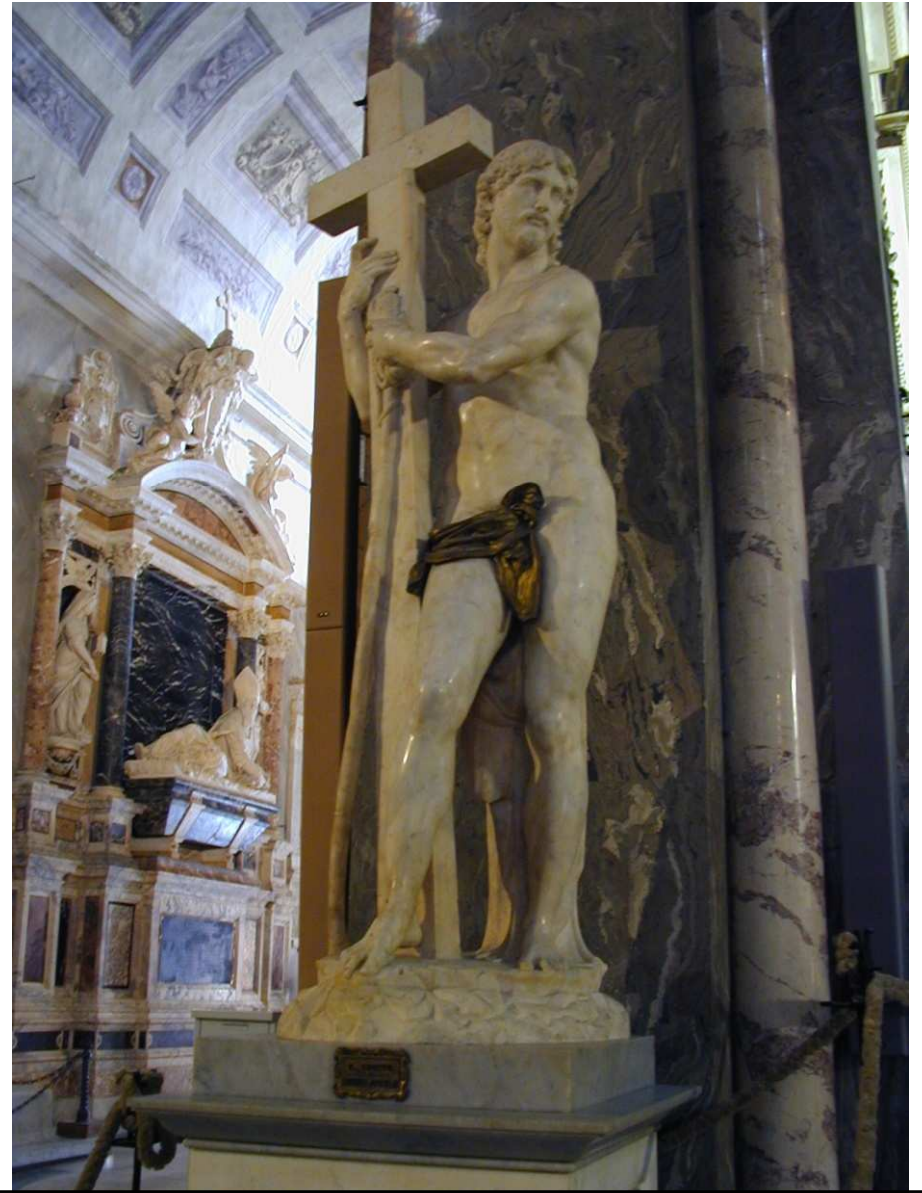
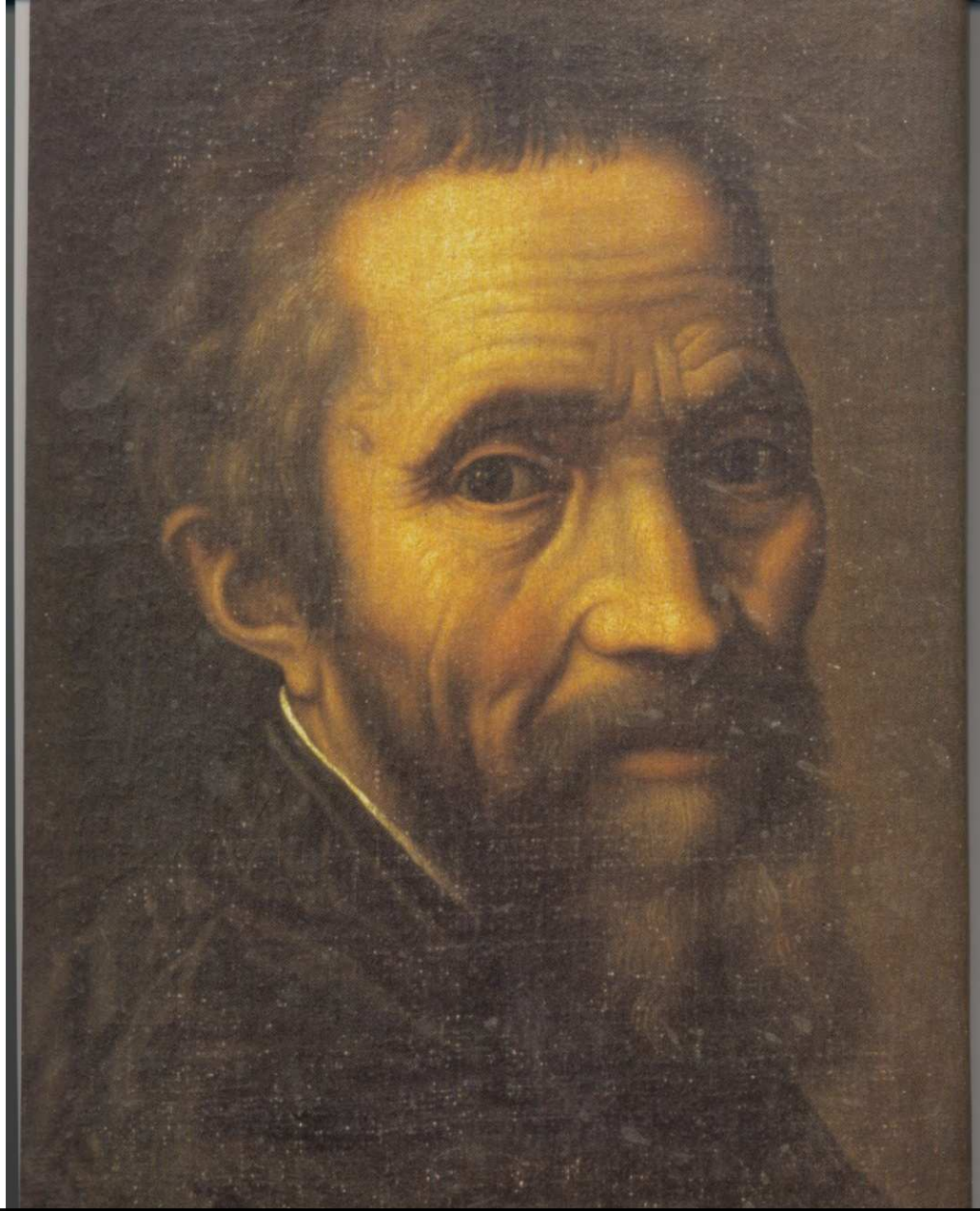

10. Li Promatda da Vinci

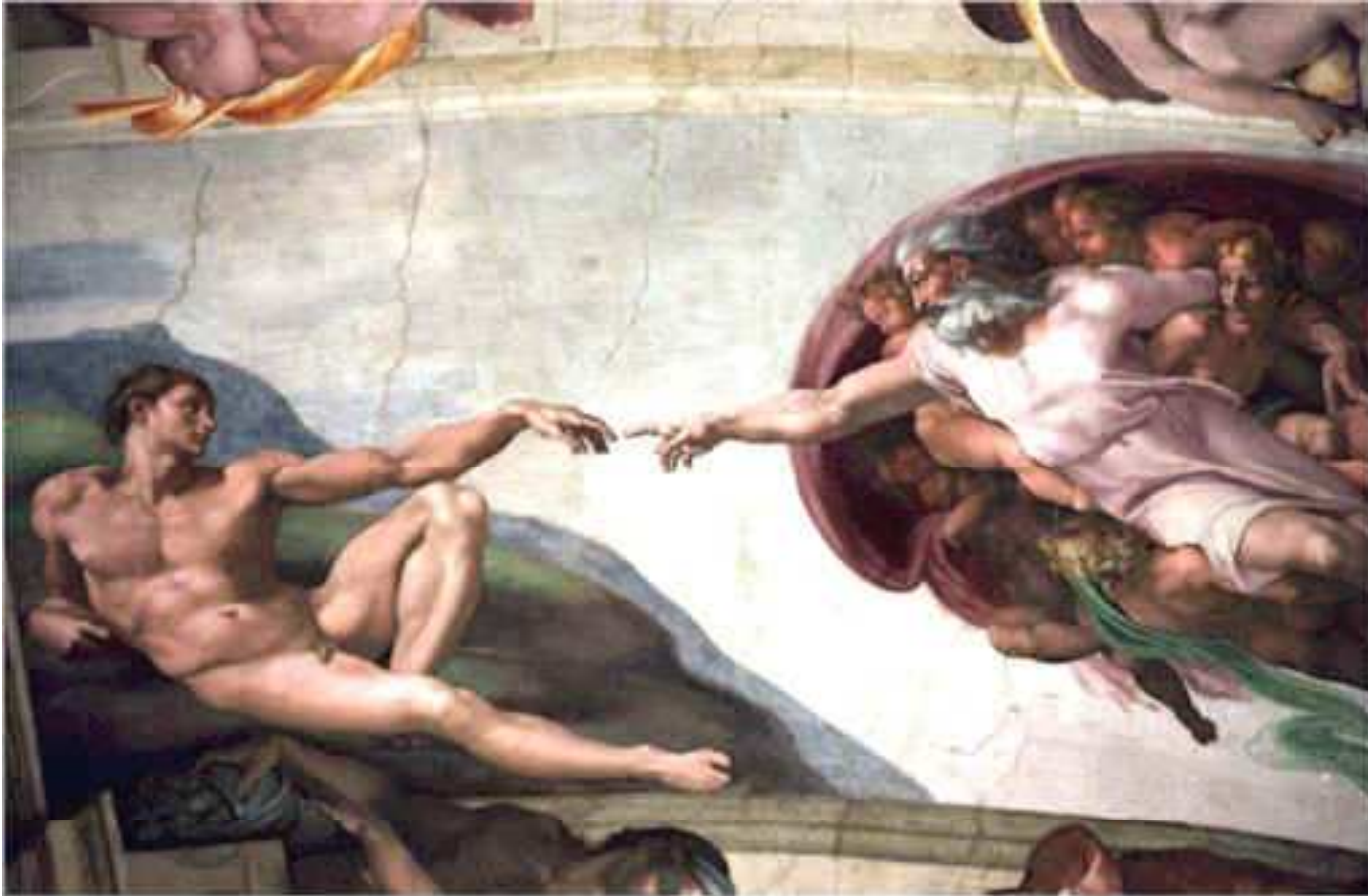
Michelangelo Buonarroti

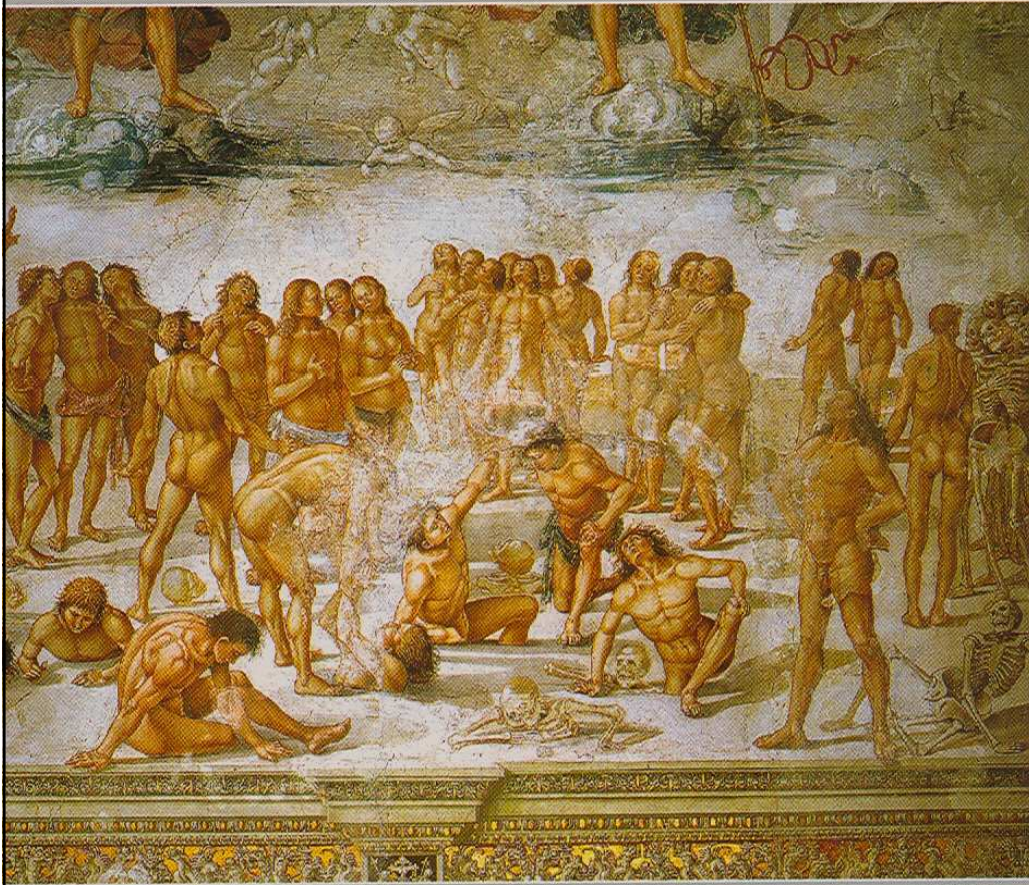

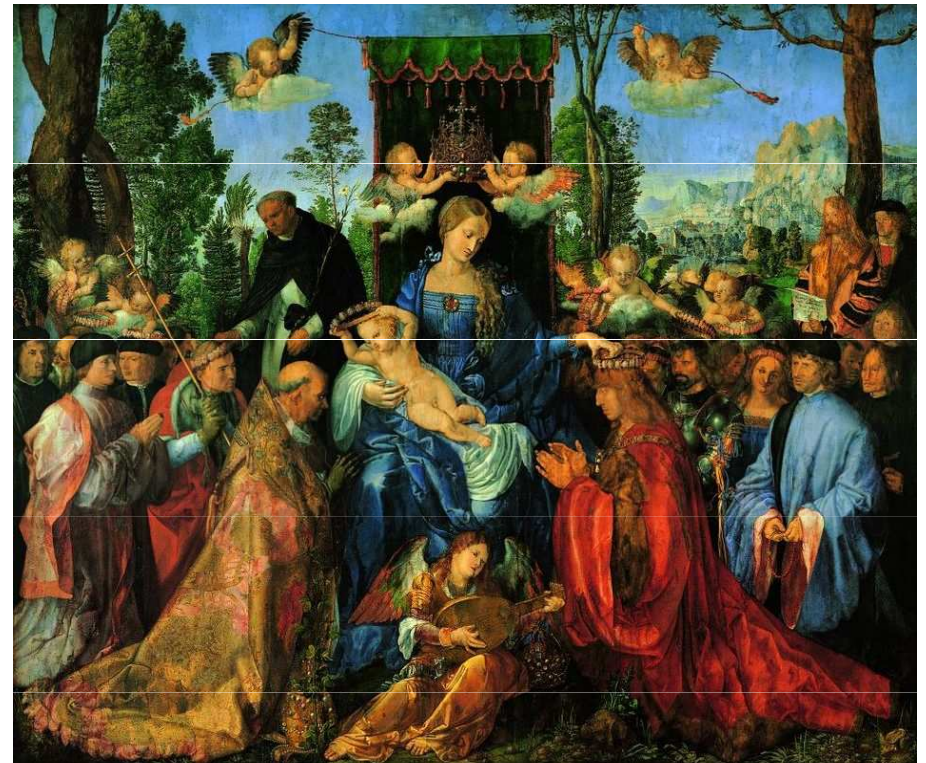
Stvoření Adama

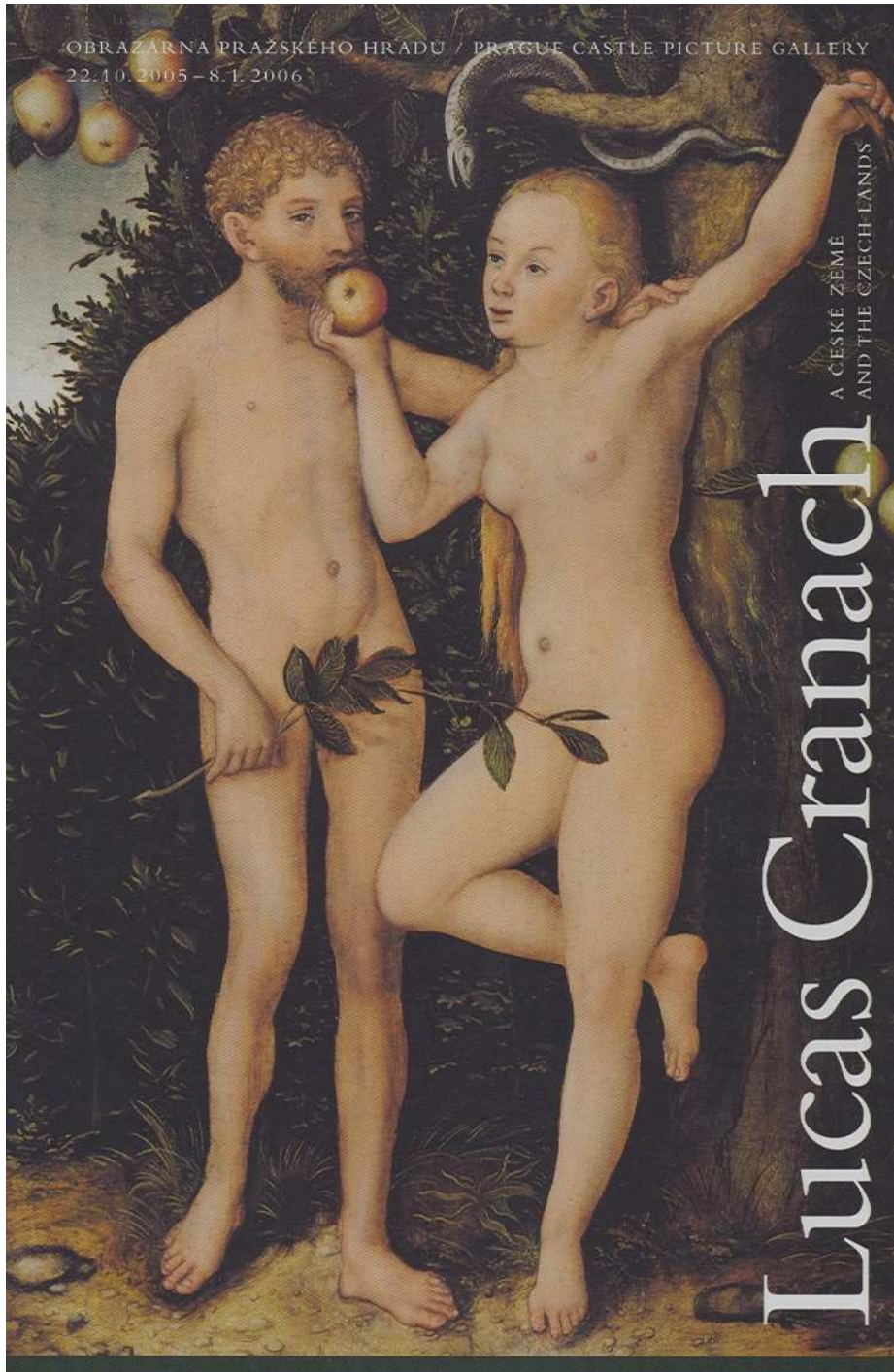
Luca Signorelli

Albrecht Dürer

OBRAZARNA PRAZSKÉHO HRADU / PRAGUE CASTLE PICTURE GALLERY
22.10.2005 – 8.1.2006

A ČESKÉ ZEMĚ
AND THE CZECH LANDS

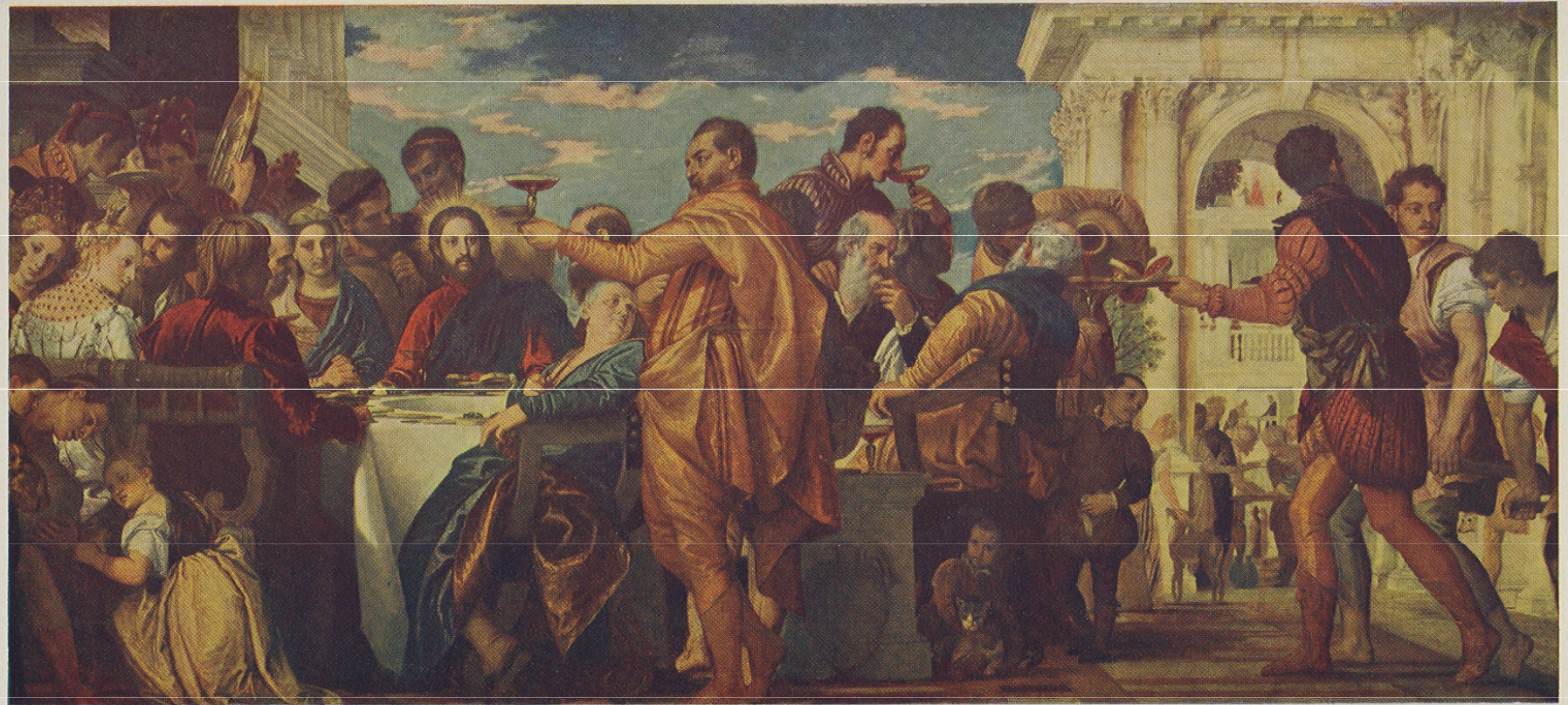
Lucas Cranach

Cranach: Hřích a vykoupení

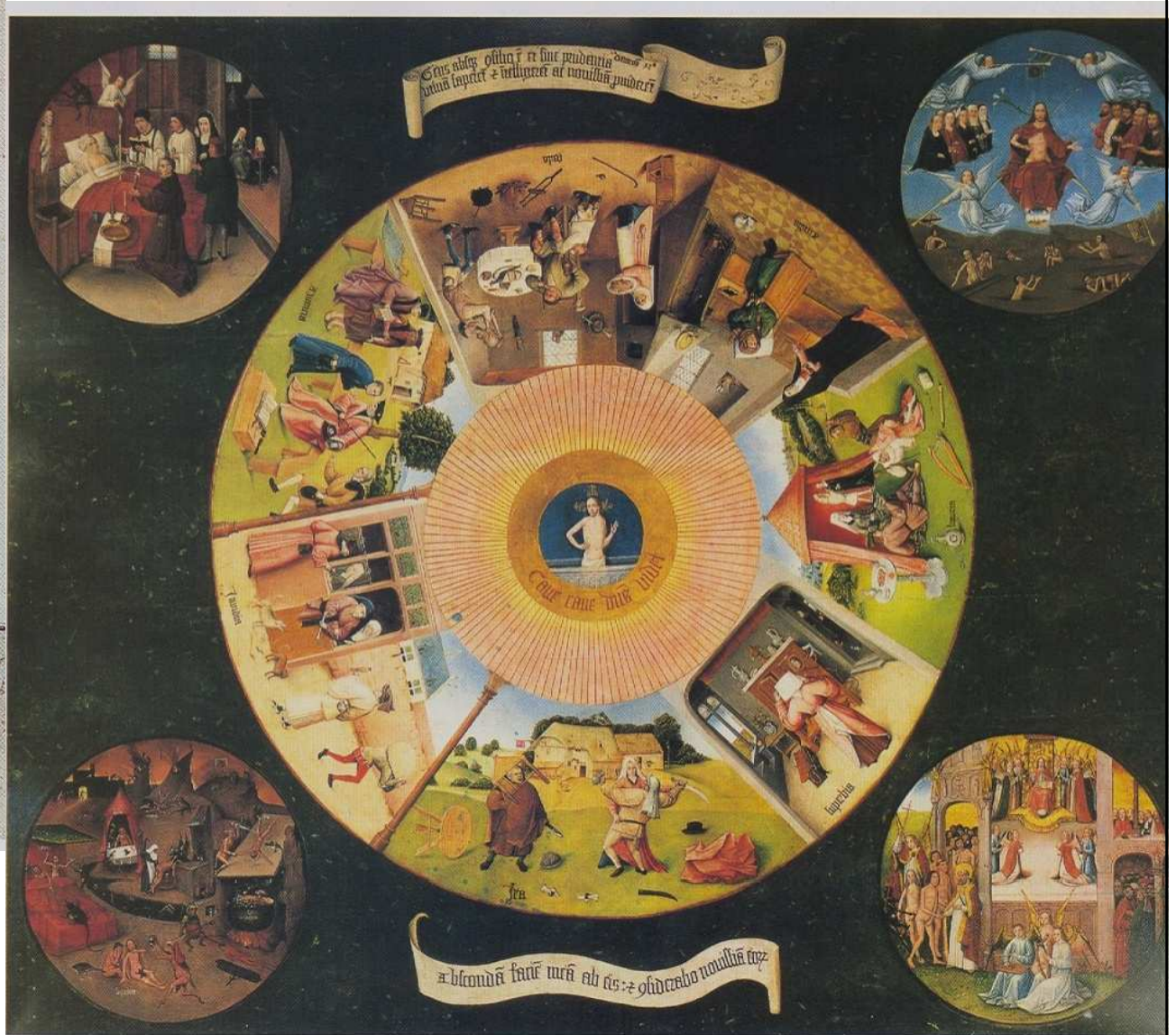

Veronese

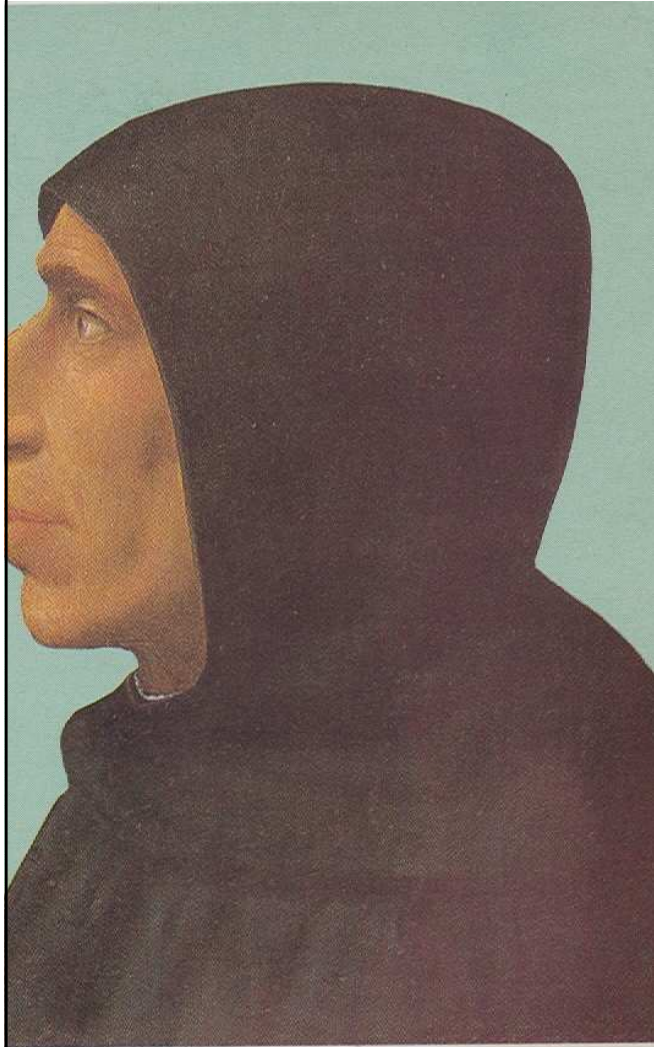

Studien zur Renaissance: Die Hochzeit zu Kana
Von David Bermejo (1528-1588), Königliche Gemäldegalerie Dresden

Hieronimus Bosch

Girolamo Savonarola

GIROLAMO SAVONAROLA
DAL RITRATTO DI
FR. BARTOLOMEO DELLA PORTA

Mikuláš Koperník

TANTO NOMINI NVLLVM PAR ELOGIVM
NICOLAVS. MACHIAVELLI
OBIT. AN. A. P. V. MDXXVII

DANTI ALIGHERIO

TVSCI

HONORARIVM TVMVIVM

A MAIORIBVS TER FRVSTRA DECRETVM

ANNO M DCCC XXIX

FELICITER EXCITARVNT

NEL VII CENTENARIO DELLA
NASCITA
L'ASSOCIAZIONE STUDIVM DANTE
MCCXXV - MCMLXV

ALEXANDER FERETVS
S R E VICEANCELLI
CARD MONTAIVS
IN PICCOLOMINEORVM DOMO
A CONSTANTIA AMALPHI DVCE
CLERICO REGALARI DOCTO
FRATRE S. MARCI
FIO H P MONVMENTVM
RESTITVIT ET ORNAVIT
AN SAL MDCLXIII

Erasmus Rotterdamský

